

Milli dövlətçiliyimizin qurucusu və memarı

Umummilli liderimiz, milli dövlətimizin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin həyatı, siyasi və idarəçilik fəaliyyəti tariximizdə müstəsna yer tutur. Ulu öndər Azərbaycan tarixində yeni, parlaq səhifə açan nadir şəxsiyyət olmuşdur. 1993-cü ilin yayında xalqımız son ümid yeri kimi ona üz tutanda Azərbaycan “ölüm-dirim” dilemması qarşısında qalmışdı. Məhz bu tarixi şəxsiyyət ölkəmizi parçalamaq, məhv olmaq təhlükəsindən qurtardı, müstəqilliyimizi dönməz etdi, sabitlik və təhlükəsizliyin qarantı oldu, Azərbaycanı inkişafa, firavanlığa doğru addımlayan, dünya birliyində layiqli yerini tutmuş bir dövlətə çevirdi. Ulu öndər Heydər Əliyev siyasətçi və dövlət xadimi kimi üzərinə düşən ən uca missiyanı gerçəkləşdirdi: Müasir Azərbaycan dövlətini yaratdı və onun şanlı tarixini öz əlləri ilə yazdı.

Azərbaycanda milli şüurun və milli özünüdərin bütün formalarının yüksək vüsət almasına imkan verən sürətli inkişaf strategiyasının seçilməsi, uğurla həyata keçirilməsi dahi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Yeni tarixi inkişaf mərhələsində Azərbaycan Respublikasının qarşısında dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət qurulması, respublikanın ərazi bütövlüyünün bərpası, Dağlıq Qarabağ probleminin milli maraqlara uyğun həlli, ölkə əhalisinin rifahının və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi kimi mühüm vəzifələr dururdu. Bütün bunlar düşünülmüş, ardıcıl, məqsədyönlü daxili və xarici siyasətin həyata keçirilməsini, bu məqsədlə ölkənin intellektual və sosial-iqtisadi potensialından, ictimai-siyasi qüvvələrindən səmərəli istifadə olunmasını tələb edirdi.

Lakin ölkənin siyasi həyatında cərəyan edən hadisələr, hakimiyyət uğrunda silahlı mübarizə, rəhbərliyin bir-birini əvəz etməsi və çoxhakimiyyətliyi hökm sürməsi müstəqil dövlətçiliyə və onun sonrakı taleyinə çox ağır təhlükə yaradırdı.

Azərbaycanda müstəqil dövlət quruculuğu ardıcıl və məqsədyönlü proses olaraq, əslində 1993-cü ildə ulu öndərimizin hakimiyyətə qayıdışından sonra, xüsusilə oktyabr ayından başlamışdır. Həmin tarixdən başlayaraq Azərbaycanda əldə olunmuş müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi və

daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü fəaliyyət göstərilmişdir. Dövlətçilik üçün ciddi təhlükə törədən silahlı birləşmələr ləğv edildikdən və dövlət orqanlarında müəyyən idarəçilik təcrübəsinə malik olan adamların bilik və qabiliyyətindən optimal surətdə istifadə olunduqdan sonra daxili sabitlik dövrü başlandı ki, bu da quruculuq işləri üçün ilkin zəruri şərait yaratdı.

Gənc, müstəqil dövlətin keçdiyi inkişaf yolunun zaman baxımından mərhələləri ilə dövlət quruculuğunun istiqamətləri arasında sıx dialektik əlaqə vardır. Təbii ki, dövlət quruculuğu heç də sadəcə dövlət idarəçilik orqanlarının formalaşması ilə başa çatmır. Sözü geniş mənada, müstəqil dövlətin qərarlaşması onun öz maraqlarına və bəynəlxalq siyasi reallıqlara uyğun müstəqil xarici və daxili siyasət xəttinin formalaşmasını, uzunmüddətli proqnoz əsasında müəyyənləşmiş inkişaf strategiyasının yaradılmasını və həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

Azərbaycanda demokratikləşmə, hüquqi dövlət quruculuğu öz xüsusiyyətləri ilə fərqlənir desək, səhv etmərik. Ölkəmizdə aparılan hüquqi islahatlar ciddi konsepsiyaya söykənir və onun əsasında inkişaf etmiş dövlətlərin hüquqi dövlət quruculuğu təcrübəsi, ümumbəşəri demokratik prinsiplər, eyni zamanda, Azərbaycan xalqının dövlətçilik tarixi və ənənələri dayanır.

Ulu öndərin həyatı və fəaliyyəti Azərbaycan tarixinin bir hissəsi və mübaligəsiz deyə bilərik ki, bu tarixin ən şanlı səhifələrindəndir. Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi bir qərindən artıq dövrdə ölkənin həyatında, xalqın taleyində elə bir əzəmətli rol oynayıb ki, bu, əsrlər boyu unudulmayacaqdır. Azərbaycanın hər bir bölgəsində Heydər Əliyevin quruculuq fəaliyyətinin silinməz izləri var. Ulu öndər həyatı boyu həmişə xalqına arxalanıb və bunu fəxrlə bəyan edib: “Mənim həyat amalım bütün varlığım qədər sevdiyim Azərbaycan xalqına, dövlətçiliyimizə, ölkəmizin iqtisadi, siyasi, mənəvi inkişafına xidmət olub. Bu yolda gücümü və iradəmi yalnız müdrik və qədərbilən xalqımdan almışam. Ən çətin anlarda, ən mürəkkəb vəziyyətlərdə yalnız və yalnız xalqıma arxalanmışam. Bu da mənə dözümlü, iradə verib və bütün uğurlarımı təmin edib”.

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin üzleşdiyi sınaqlar, dövlətimizin ən ağır günlərində Heydər Əliyevin göstərdiyi qətiyyət bu sözlərdəki gerçək

liyi dəfələrlə təsdiqləyib. Ulu öndərin Azərbaycanla, xalqıyla bağlı arzuları bitib-tükənməz, Vətənə, xalqa olan məhəbbəti hədsiz idi.

Azərbaycan dövləti Heydər Əliyevin şah əsəridir. Ulu öndərin xalq qarşısında göstərdiyi misilsiz xidmətləri sadalamaqla qurtarmaz. Eyni zamanda, Heydər Əliyevi olduğu kimi təsvir etməyə belkə sözün də qüdrəti çatmaz. Burada böyük həqiqət vardır, respublikamızın hər bir vətəndaşının, xaricdəki minlərlə soydaşımızın, hətta əcnəbi dostlarımızın qəlbində Heydər Əliyev olduğu kimidir, o öz nəhəngliyi ilə daim gözlərimiz önündə canlanır, onun parlaq ideyaları həmişə yollarımızı işıqlandırır.

Hamı bilir ki, Heydər Əliyevin 1969-cu ildə Azərbaycana rəhbərlik etməyə başladığı vaxtdan ölkəmizdə hər şey dəyişdi, irəliyə doğru sıçrayış baş verdi. O, xalqımızın iradəsi əleyhinə yönəldilmiş bütün cəhdləri qətiyyətlə rədd etdi, millətlərin, etnik azlıqların respublikada bərabər hüquqlar əsasında yaşamaq haqqını təmin etdi. Ulu öndərimiz bununla bir sıra rəhbərlərə nümunə göstərdi, nəticədə onlar ulu öndərlə hesablaşmalı oldular. Heydər Əliyevin təkidləri nəticəsində respublikada qısa müddətdə iri sənaye müəssisələri yaradıldı, yeni mədəniyyət ocaqları fəaliyyətə başladı, yaşayış binaları, yollar, körpülər inşa edildi, insanların yaşayış səviyyəsi qat-qat yüksəldi, Azərbaycan dinamik inkişaf və tərəqqi yoluna qədəm qoydu.

Bütün bunlar, şübhəsiz, Azərbaycanın gələcək müstəqilliyinə hesablanmış siyasət, düşünülmüş addımlar idi. Heydər Əliyev Sovet rejimi illərində xalqın gələcəyini düşünürdü, bildirdi ki, bir vaxt gələcək, Azərbaycan müstəqilliyinə qovuşacaq, bunun üçün isə möhkəm təməl olmalıdır. Qətiyyətlə söyləmək olar ki, Azərbaycanın bugünkü iqtisadi inkişafı o vaxt Heydər Əliyevin yaratdığı möhkəm təmələ söykənir.

Təəssüf ki, müstəqilliyimizin ilk illərində səriş-təsiz rəhbərlərin günahı üzündən böyük zəhmət bahasına yaradılmış bu təmələ ağır zərbə vuruldu. Hətta bəzi üzdnəraq qüvvələr Heydər Əliyevin doğma xalqın çağırışı ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışına qarşı çıxırdılar, onun Bakıya gəlməsinə mane olmağa çalışırdılar. Lakin xalq öz sözünü dedi və dahi oğlunu yenidən Azərbaycanda hakimiyyətə çağırırdı. Heydər Əliyevin xalqın xahişi ilə hakimiyyətə qayıdışı ölkəni vətəndaş muha-

ribəsi həddinə gətirib çıxaran siyasi böhranın, Gəncə hadisələrinin, separatçılıq meyillərinin, 1994 və 1995-ci illərdə dövlət çevrilişinə yönəldilən cəhdlərin qarşısını aldı. Xalq bir nəfər kimi ayağa qalxıb ulu öndərə sipər oldu. Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində Azərbaycan həmin müdhiş bəlalardan xilas oldu, onun müstəqilliyi, əmin-amanlıq və sabitlik qorunub saxlandı, ölkəmizin haqq işi dünya miqyasında müdafiə edildi.

Bu gün dərin ictimai sözləmələr olar ki, milli-siyasi mənənlər arasında sıxılan Azərbaycan məhz ümummilli liderimizin gərgin zəhməti, uğurlu siyasəti sayəsində nicatını tapdı, bundan sonrakı illər də onun siyasətinin nə qədər doğru olduğunu bir daha təsdiqlədi. İndi respublikamızın hər sahədə qazandığı uğurlara görə ilk növbədə Heydər Əliyev dühasına minnətdarıq.

Azərbaycan xalqının keçdiyi tarixi mərhələlərdə Heydər Əliyev kimi unikal, fenomenal, bənzərsiz dövlət xadiminə rast gəlmirik. O, ən humanist, ən demokratik ideyaları özündə ehtiva edən və bunu israrla həyata keçirən dahi rəhbər idi. Ulu öndərimiz doğma xalqın milli şüurunu dirçəldərək, onda gələcəyə tükənməz ümidlərlə baxmaq vərdişi yaratdı. Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının malik olduğu potensialın, enerjinin daşıyıcısı olmaqla bu keyfiyyətlərin parlaq nümunəsi oldu. Məhz həmin keyfiyyətlər demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlətin bərqərar olmasında və inkişafında mühüm rol oynadı.

Ulu öndərimizin yaradıcılıq gücünə, dərin və parlaq zəkasına, uzaqgörənliyinə və müdrikliyinə heyran qalmamaq olmur. Heydər Əliyevin sağlığında hazırladığı və yürütdüyü siyasət həmişə müasirdir, hər bir dövrün tələbini ödəyən müdrik siyasətdir. Bu gün hər birimiz şahidik ki, bu siyasi kurs nə qədər dəqiq düşünülmüşdür, bizi xoşbəxt gələcəyə aparır.

Heydər Əliyev ölkəmizin müdafiəsinin gücləndirilməsi qayğısına qalırdı, bu işi dövlətçiliyin qorunmasında ən mühüm amillərdən biri, belkə də başlıcası hesab edirdi. Müasir şəraitdə bu məsələ daha aktual xarakter almışdır və getdikcə daha fəal yanaşma tələb edir. Regiondakı qeyri-sabit şərait, torpaqlarımızın bir hissəsinin hələ də işğalçı qüvvələrin əlində qalması həmin məsələnin nə qədər mühüm olduğunu bir daha gündəmə gətirir. Buna görə də ölkəmizdə milli ordu quruculuğu prosesi uğurla davam etdirilir. Vətəndaşlarımız bi-

lirlər ki, silahlı qüvvələrimizin yüksəlişi ölkə başçısının yaxından göstərdiyi diqqət və qayğının bəhrəsidir.

Prezidentimiz, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində Azərbaycan ordusu kifayət qədər güclüdür, ölkənin sərhədlərini qorumağa, işğalçı qüvvələri ərəzilərimizdən qovub çıxarmağa hər an hazırdır. Bununla yanaşı, ordumuzun möhkəmləndirilməsi prosesi bundan sonra da davam etdirilməlidir. Başlıca vəzifələrdən biri ordunun kadr potensialının gücləndirilməsi, onun sıralarına mətin və cəsur, hər cəhətdən güclü, Vətənə sadıq, torpağa bağlı olan gənclərin göndərilməsidir.

Bütün şüurlu həyatını ölkəmizin çiçəklənməsinə həsr etmiş Heydər Əliyevin müqəddəs ideyaları artıq neçə illərdir ki, bu siyasi kursun ən layiqli davamçısı cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilir. Prezidentin amalı, əqidəsi və ən başlıca məqsədi xalqa, dövlətə sədaqətlə xidmət etmək, vətəndaşların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılmasına nail olmaqdır. Dövlətimizin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni həyatında misilsiz dəyişikliklər baş vermişdir. Bundan ötrü Azərbaycan regionlarının sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət proqramlarının həyata keçirilməsinin yekunlarına diqqət yetirmək kifayətdir. Bu illər ərzində iqtisadiyyatın inkişafı, əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, yeni iş yerlərinin yaradılması, şəhər və kəndlərin abadlaşdırılması və müasirləşdirilməsi sahələrində möhtəşəm nailiyyətlər qazanılmışdır.

Heydər Əliyev fenomeninə, istedadına dünyanın aparıcı ölkələrinin dövlət başçıları da çox yüksək qiymət vermişlər. İngiltərənin keçmiş baş naziri M.Tetçerin qənaətinə görə, Heydər Əliyev zamanımızın ən görkəmli siyasi xadimlərindən idi. Dünyanın ən məşhur dövlət xadimlərinin portretlərinin müəllifi olmuş Nikos Safronov Heydər Əliyevin 80 illik yubileyi münasibətilə portretini çəkərək onunla ünsiyyətdə olduqdan sonra demişdi: “Heydər Əliyev Tanrının yaratdığı möcüzədir, belə şəxsiyyətlər min ildə bir dəfə dünyaya gəlir”.

Əsəb MANAHOV,
Balakən rayonu, Katex kənd 1 saylı tam orta məktəbinin direktoru,
Əməkdar müəllim, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü.